

ANALIZA STANU GOSPODARAKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY GRYFÓW ŚLĄSKI
ZA 2023 ROK

Gryfów Śląski, kwiecień 2024 r.

1. Wstęp

Obowiązek sporządzenia rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi wynika z treści art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.). W myśl art. 9tb ww. ustawy na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 4) liczbę mieszkańców,
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Głównym celem przedmiotowej analizy jest zatem dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Ogólne informacje o systemie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gryfów Śląski w 2023 roku.

W 2023 roku gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęte były zarówno nieruchomości zamieszkałe oraz częściowo nieruchomości niezamieszkałe, tj. zgodnie z treścią podjętej uchwały nr XXV/147/20 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, gminnym systemem gospodarki odpadami objęte zostały wyłącznie nieruchomości:

- 1) tzw. „mieszane”, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne (np. salon fryzjerski w kamiennicy), z wyłączeniem nieruchomości stanowiących lokale gastronomiczne,
- 2) na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 3) na których prowadzona jest działalność Urzędu Gminy i Miast Gryfów Śląski i innych jednostek organizacyjnych Gminy Gryfów Śląski oraz instytucji kultury Gminy Gryfów Śląski.

W wyniku przeprowadzonych przetargów, a następnie zgodnie z zawartą umową nr: U/0291/2022 z dnia 29.12.2022 r., usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych objętych gminnym systemem w 2023 roku świadczyło Konsorcjum firm: Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Izery” Sp. z o.o. ul. Kargula i Pawlaka 16, 59-623 Lubomierz oraz Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Lubaniu, ul. Bankowa 8, 59-800 Lubań. Wszystkie odebrane odpady z terenu gminy w ramach przedmiotowych umów kierowane były do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu zgodnie z umową nr 31/2013 z dnia 06.03.2013 r. o przyjmowaniu odpadów komunalnych.

W ramach gminnego systemu gospodarki odpadami od właścicieli nieruchomości odbierane są odpady zmieszane oraz frakcje selektywnie zebranych odpadów komunalnych, tj.: papier, tworzywa sztuczne i metale, szkło oraz bioodpady.

Na terenie Gminy funkcjonuje jeden stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany przy ul. Kolejowej 42 w Gryfowie Śląskim. W 2023 roku PSZOK czynny był w dni robocze, od wtorku do piątku, w godzinach od 11.00 do 14.00 oraz w co drugą sobotę miesiąca od godziny 07.00 do 15.00. Do PSZOK-u w ramach ponoszonej opłaty za odpady przyjmowane są od mieszkańców m.in.: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odzież i tekstylia, odpady ulegające biodegradacji (w tym odpady zielone), przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, lampy i urządzenia zawierające rtęć i freony, odpady budowlane i rozbiórkowe (w ilości 1 m³ od gospodarstwa domowego rocznie).

Przeterminowane leki zbierane były również w aptekach (w specjalnie przeznaczonych do tego celu pojemnikach).

Dodatkowo na terenie miasta Gryfów Śląski zlokalizowane są tzw. „gniazda” selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli ogólnodostępne pojemniki, do których można wrzucać wydzielone frakcje selektywnie zebranych odpadów, tj.: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady biodegradowalne.

Odbiór odpadów zmieszanych oraz zebranych selektywnie od właścicieli nieruchomości w 2023 roku odbywał się z częstotliwością określoną uchwałą nr XXV/150/20 z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gryfów Śląski.

Gmina w ramach funkcjonującego systemu gospodarki odpadami nie zapewnia właścicielom nieruchomości pojemników na odpady. Obowiązkiem wszystkich właścicieli nieruchomości jest wyposażenie posesji w pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów komunalnych we własnym zakresie.

3. Analiza wysokości opłat oraz kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Gmina w zamian za usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pobiera od właścicieli nieruchomości miesięczną opłatę. Wpływy z opłat za odpady w całości przeznaczone są na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym kosztów odbioru, transportu oraz zagospodarowania odebranych z nieruchomości odpadów komunalnych.

Z uwagi na drastycznie wzrastające koszty gminnego systemu gospodarki odpadami oraz niedobór środków finansowych na ich pokrycie, Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski uchwałą nr XXXVII/210/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odebranymi z nieruchomości położonych na terenie Gminy Gryfów Śląski oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty, podniosła wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z nieruchomości zamieszkałych- ustalaną od ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość, do wysokości **34 zł** od osoby. Jednocześnie utrzymano

na dotychczasowym poziomie zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w przydomowym kompostowniku, w wysokości **2 zł** od osoby zamieszkującej przedmiotową nieruchomość. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wszyscy właściciele nieruchomości zobligowani są do segregacji odpadów. Jeżeli właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, zmuszony będzie do ponoszenia opłaty podwyższonej, stanowiącej dwukrotność wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalonej uchwałą XXXVII/210/21 z dnia 30 listopada 2021 r. Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski za odpady zbierane selektywnie.

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych objętych gminnym systemem gospodarki odpadami wysokość miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami określana jest na podstawie zadeklarowanej ilości i pojemności pojemników. W tabeli 1. przedstawiono miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych obowiązujące w 2023 r.

Tabela 3.1. Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych, obowiązujące na terenie gminy Gryfów Śląski w 2023 r.

rodzaj pojemnik	miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pojemnik
120 l	24,00 zł
240 l	48,00 zł
1100 l	220,00 zł

Dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe obowiązywała roczna stawka opłaty w wysokości **191 zł** od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

3.1. Dane dotyczące mieszkańców i złożonych deklaracji

Liczba mieszkańców Gminy Gryfów Śląski na dzień 31.12.2022 r. zameldowanych na pobyt stały wynosiła **8 780** osób (według danych z ewidencji ludności), w tym:

- miasto – **5 885** osób, co stanowi 67 % mieszkańców gminy,
- sołectwa – **2 895** osób, co stanowi 33% mieszkańców gminy.
-

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (według złożonych deklaracji- stan na dzień 31.12.2023 r.) zostało objętych **2 103** nieruchomości zamieszkałych (w których wg. danych z deklaracji zamieszkuje **7 524** osób), **115** nieruchomości niezamieszkałych oraz **40** nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowych. Różnica pomiędzy ilością osób zameldowanych na terenie Gminy oraz ilością osób wskazaną w deklaracjach wynika z faktu, iż część mieszkańców pracuje za granicą lub studiuje mieszkając w innym mieście. Niestety niektórzy właściciele nieruchomości celowo zaniżając faktyczną liczbą domowników w składanych przez siebie deklaracjach, szczególnie dotyczy to zabudowy wielolokalowej w mieście.

Na dzień 31.12.2023 r. na terenie gminy zgłoszonych było 916 nieruchomości jednorodzinnych, na których powstające odpady biodegradowalne kompostowane były w przydomowych kompostownikach. Z ulgi „za kompostownik” skorzystały 2 402 osoby.

3.2. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2023 roku nie wydano żadnej decyzji administracyjnej z art. 6 ust 1-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust 1 ww. ustawy.

4. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023 roku.

Koszty poniesione w 2023 roku przez Gminę na system gospodarowania odpadami komunalnymi zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 4.1. Zestawienie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2023 roku.

1. Wpływy (dochody otrzymane z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi od dnia 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.)	2 959 477,11 zł
2. Wydatki poniesione w 2022 roku na system gospodarki odpadami, w tym:	3 202 998,63 zł
- Koszt odbioru i transportu odpadów do Instalacji Komunalnej w Lubaniu	1 415 747,08 zł
- Koszt zagospodarowania odpadów przez Instalację Komunalną w Lubaniu	1 567 578,47 zł
- Koszty prowadzenia PSZOK-u	43 000,00 zł
- Pozostałe koszty	176 673,08 zł
3. Nadwyżka	BRAK
4. Bilans wpływów i wydatków	- 243 521,52 zł
5. Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2023 r. (powstałe od początku funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami)	586 664,95 zł
- zaległość powstała w 2023 r.	224 952,42 zł

Zgodnie z zawartą umową nr U/0291/2022 z dnia 29.12.2022 r. koszt odbioru 1 tony odpadów komunalnych z terenu gminy Gryfów Śląski oraz ich transport do Instalacji w Lubaniu w 2022 roku został przedstawiony w tabeli 4.2. Pozostałe koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie związane były obsługą administracyjną systemu, w tym m.in. wynagrodzeniami/szkoleniami pracowników, zakupem worków, sprzątanie „dzikich wysypisk odpadów”, edukację ekologiczną itp.

Tabela 4.2. Koszt transportu 1 tony odpadów w 2023 roku.

Koszt transportu 1 tony odpadów odebranych z terenu gminy w 2023 roku [zł brutto]	
Odbiór odpadów z poszczególnych punktów:	
1) od właścicieli nieruchomości	534,60
2) z PSZOK-u i aptek	421,20
3) z ogólnodostępnych pojemników (ludmerów) do selektywnej zbiórki odpadów	783,00

Jak wynika z przeprowadzonej analizy wpływy pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023 roku nie pokryły kosztów funkcjonowania systemu. Prowadzone są czynności związane ze ściąganiem zaległych należności od właścicieli nieruchomości, którzy nie uiszczają opłat za odpady, jednak bilans kosztów funkcjonowania systemu pozostaje nadal ujemny i się powiększa. Bezpośredni wpływ na utrzymujący się deficyt środków w systemie gospodarki odpadami mają stale

rosnące koszty zarówno transportu, jak i zagospodarowania odpadów komunalnych, oraz utrzymanie wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na poziomie 34,00 zł.

Tabela 4.3. Cennik przyjęcia 1 tony odpadów komunalnych przez Instalację Komunalną w Lubaniu w 2023 roku.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Cena zł brutto za 1 Mg
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	950,40
16 01 03	Zużyte opony	1080,00
20 01 10	Odzież	1140,48
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	106,92
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	nieodpłatnie
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	383,40
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje	894,24
20 01 21	Lampy fluorescencyjne	864,00
20 01 39	Tworzywa sztuczne	411,48
20 01 01	Papier i tektura	199,80
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	703,08
20 01 02	Szkło	168,48
20 01 32	Leki	194,40

5. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2023 roku.

W tabeli 5.1 przedstawiono zestawienie odebranych w 2023 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odpadów komunalnych (w ramach umowy z Gminą).

Tabela 5.1. Masa odpadów komunalnych odebranych w 2023 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie umowy z Gminą Gryfów Śląski (z uwzględnieniem odpadów odebranych z PSZOK).

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1682,62
20 01 01	papier i tektura	66,62
20 01 02	szkło	176,32
20 01 39	tworzywa sztuczne	196,46
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	320,86
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	96,38
17 01 01	odpady betonowe oraz gruz betonowy	72,54
20 01 36	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	7,41
20 01 27*	farby, tłuszcze, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	3,30
20 01 32	Leki	0,56
16 01 03	zużyte opony	18,24
20 01 10	odzież	6,98
20 02 21	lampy fluorescencyjne	0,04
20 01 23*	urządzenia zawierające freony	1,08
Łącznie		2 649,41

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych, sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski)

Tabela 5.2. Masa odpadów komunalnych odebranych w 2023 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie indywidualnych umów z właścicielami nieruchomości

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	161,805
20 01 01	papier i tektura	5,23
20 01 02	szkło	6,015
20 01 39	tworzywa sztuczne	14,441
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	2,412
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	21,84
17 01 01	odpady betonowe oraz gruz betonowy	1,3
17 01 07	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych	4,6
17 09 04	zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	19,50
17 01 02	gruz ceglany	1,06
20 02 03	inne nieulegające biodegradacji	40,02
Łącznie		278,223

(źródło: dane pochodzące ze sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie umów z właścicielami nieruchomości)

Tabela 5.3. Masa odpadów komunalnych zebranych w 2022 roku w punktach zbierających odpady komunalne zlokalizowanych na terenie Gminy Gryfów Śląski

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	10,36
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	12,184
15 01 04	Opakowania z metali	35,2774
razem		57,8214

(źródło: dane pochodzą ze sprawozdań podmiotów zbierających odpady komunalne)

W tabeli 5.4. przedstawiono zestawienie ilości zebranych odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Kolejowej 42 w Gryfowie Śląskim.

Tabela 5.4. Odpady zebrane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2023r.

Kod odpadów	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	96,38
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	72,54
20 01 39	tworzywa sztuczne	5,68
20 01 36	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	7,40
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	15,74
20 01 27*	farby, tusze, farby drukarskie, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	3,3

16 01 03	zużyte opony	18,24
20 01 02	szkło	4,90
20 01 01	papier i tektura	5,04
20 02 21	Lampy fluorescencyjne	0,04
20 01 10	Odzież	6,98
20 01 23*	urządzenia zawierające freony	
razem		237,32

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych)

W tabeli 5.5 zostało przedstawione porównanie ilości głównych frakcji odpadów komunalnych, tj. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, tworzyw sztucznych, szkła, papieru oraz odpadów biodegradowalnych odebranych z terenu Gminy Gryfów Śląskim w latach 2018-2022.

Tabela 5.5. Porównanie ilości odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski w latach 2018-2023.

		Masa odebranych odpadów z terenu Gminy Gryfów Śląski [Mg]					
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	2018	2019	2020	2021	2022	2023
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 368,35	2 319,23	2 068,84	1949,52	1879,562	1844,425
20 01 01	Papier i tektura	57,23	61,65	78,62	81,81	78,565	718,5
20 01 02	Szkło	174,23	161,52	215,41	242,89	210,074	182,335
20 01 39	Tworzywa sztuczne	105,09	131,31	196,29	221,48	207,72	210,901
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	202,87	197,73	367,07	341,5	318,969	323,72

W 2023 roku z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gryfowie Śląskim skorzystało 1 203 osób. W tabeli poniżej została przedstawiona ilość osób z poszczególnych miejscowości gminy, które przekazały swoje odpady do ww. punktu.

Tabela 5.6. Ilość osób, które skorzystały z PSZOK w 2023 roku.

Nazwa miejscowości	Ilość osób, które skorzystały z PSZOK-u
Gryfów Śląski	967
Wieża	62
Młynsko	14
Proszówka	24
Ubocze	89
Rząsiny	17
Wolbromów	1

Krzewie Wielkie	29
razem	1 203

6. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1587, z późn. zm.) jako przetwarzanie odpadów rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach odzysku (głównie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach). Na terenie gminy Gryfów Śląski nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na podstawie umowy z Gminą zobowiązany jest wszystkie wytworzone zmieszane odpady komunalne, selektywnie zebrane bioodpady przekazać do Instalacji Komunalnej w Lubaniu – instalacji do mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostowni). W skład instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów wchodzi: linia sortownicza odpadów zmieszanych, plac stabilizacji/kompostownia, instalacja do kompostowania (kompostownia tunelowa) oraz inne budowle związane z prowadzonym systemem wykorzystywania odpadów pochodzenia biologicznego, instalacja do produkcji komponentów lub paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych – produkcja paliwa alternatywnego do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów służy plac stabilizacji/kompostownia. Pozostałe odpady przeznaczone do składowania kierowane są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

6.1. Informacja o masie odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych przekazanych do składowania:

W 2023 roku z terenu gminy Gryfów Śląski odebrano łącznie **1 844,4250 Mg** odpadów o kodzie 20 03 01, tj. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które następnie przekazano do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Spośród odebranych zmieszanych odpadów komunalnych z terenu gminy Gryfów Śląski, po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych powstałe odpady o kodach: **19 12 12** inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 – 391,82 Mg, **19 05 99** inne niewymienione odpady – 206,8517 Mg, **19 05 03** kompost nieodpowiadający wymaganiom (nie nadający się do wykorzystania) - 0,0614 Mg oraz 19 12 10 - odpadów palnych, którymi są paliwa alternatywne – 14,07 Mg, o łącznej masie **612,8031 Mg**, które zostały przekazane do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpiecznych i obojętnych, co stanowiło 33 % całkowitej masy odebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

6.2. Informacja o masie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W 2023 roku z terenu gminy Gryfów Śląski odebrano łącznie 323,272 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Odpady odebrane na podstawie umowy z Gminą (320,86 Mg) zostały przekazane do instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów zielonych i innych bioodpadów w Lubaniu ul. Bazaltowa 1, a następnie część z nich w ilości 229,9964 Mg została poddana procesowi kompostowania (R3) a 90,8636 Mg odpadów zostało zmagazynowanych na terenie instalacji. Zgodnie z treścią ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach należy ograniczać masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przez gminę Gryfów Śląski w analizowanym okresie

wyniósł **15,21 %**. Zgodnie z wytycznymi dot. sporządzania sprawozdań burmistrza z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok. informację dotyczącą osiągniętego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania umieszcza się w przedmiotowym sprawozdaniu, jednak zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 poz. 2412) za 2023 rok nie został określony poziom jaki gmina winna osiągnąć.

7. Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się według nowych zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 poz. 1530). Wyliczony zgodnie z ww. rozporządzeniem poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2023 roku wyniósł **22,80 %**. Zgodnie z art. 3b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.) wymagany poziom za 2023 rok przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej **35 %** wagowo nie został osiągnięty.

8. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1587) przez pojęcie termiczne przekształcanie odpadów rozumie się:

- a) spalanie odpadów przez ich utlenianie,
- b) inne niż wskazane w pkt a procesy termicznego przetwarzania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów są następnie spalane.

Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi odpady o kodzie 16 01 03, tj. zużyte opony o masie 18,24 Mg, 19 12 10 - odpady palne (paliwo alternatywne) powstałe po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych i zebranych, przekazanych do termicznego przekształcenia o masie 13,75 Mg oraz odpady o kodzie 20 01 27* farby, tłuszcze, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne – 3,30 Mg, zostały przekazane do termicznego przekształcenia. Biorąc pod uwagę łączną ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie gminy Gryfów w 2022 r., tj. 2723,6644 Mg, stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia w stosunku do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniósł **0,01 %**.

9. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Podstawową potrzebą inwestycyjną w Gminie Gryfów Śląski jest budowa nowego lub unowocześnienie i rozbudowa istniejącego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

10. Podsumowanie i wnioski.

Przedmiotowa analiza miała na celu zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Gmina zapewnia mieszkańcom odbiór każdej ilości odpadów komunalnych. Dodatkowo mieszkańcy mają możliwość nieodpłatnego dostarczania selektywnie zebranych odpadów komunalnych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), z której coraz chętniej korzystają o czym świadczą zwiększające się ilości zebranych w punkcie odpadów. Niestety wydatki związane z funkcjonowaniem gminnego systemu gospodarki odpadami nie pokryły się z wpływami pochodzącymi z opłat za odpady. Bezpośredni wpływ na koszty transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych ma ilość odbieranych z terenu Gminy odpadów. Im więcej mieszkańcy wytwarzają odpadów tym wyższe są później koszty funkcjonowania gminnego systemu

gospodarki odpadami. Najdroższą w zagospodarowaniu frakcją odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców są odpady zmieszane, które w 2023 roku stanowiły aż 64 % ogólnej masy odebranych z terenu Gminy odpadów. Dlatego zarówno ze względów ekologicznych, jak i ekonomicznych tak ważna jest segregacja odpadów komunalnych.

Wnioski:

1. Weryfikacji danych zawartych w składanych przez mieszkańców deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami ze stanem faktycznym tak, aby za odpady płacili wszyscy mieszkańcy, którzy je rzeczywiście wytwarzają na terenie Gminy,
2. Niezbędne są działania kontrolne prowadzone przez pracowników urzędu ds. gospodarki odpadami oraz Straży Miejskiej,
3. Podniesienie stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi do poziomu zbilansowania się wpływów z wydatkami,
4. Zachęcanie mieszkańców domków jednorodzinnych, szczególnie mieszkających na terenach wiejskich, do kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach. Im więcej osób będzie kompostowało bioodpady w przydomowych kompostownikach, tym mniej ich trafi do gminnego systemu, co pozytywnie wpłynie na obniżenie kosztów transportu i zagospodarowania tego rodzaju odpadów,
5. Edukacja oraz uświadamianie mieszkańców gminy co do konieczności ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz ich selektywnej zbiórki, w celu obniżenia kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie oraz osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu i odzysku,
6. Położyć większy nacisk na kontrolę właścicieli nieruchomości pod kątem wywiązywania się z ciążących na nich obowiązków z zakresu gospodarki odpadami, o których mowa w art.5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399 ze zm.).

Sporządziła:

Agnieszka Rusnarczyk

Referent ds. gospodarki odpadami

Urzędu Gminy i Miasta w Gryfowie Śląskim